

# Binnenstad Bewoners Netwerk Nieuws

Oktober 2014, Uitgave 104

Bewoners

Evenementen

Achtergrond

## SENIORENTAFEL

21/09/14 - 10.30 U

18/11/14 - 10.30 U

16/12/14 - 10.30 U

## GRAND CAFÉ HEMELS LANGESTRAAT

## Struikelstenen op de stoep voor oorlogsslachtoffers

Onder het motto 'Een mens is pas vergeten als zijn naam vergeten is', worden op veel plaatsen in Europa struikelstenen in het straatwerk gelegd. Dit zijn gedenktekens voor in de Tweede Wereldoorlog vermoorde burgers. De stichting Struikelstenen Amersfoort bereidt de plaatsing van de stenen in Amersfoort voor.

Struikelstenen zijn stenen met een messing bovenkant, waarin de namen van de vermoorde burgers zijn aangebracht. De struikelstenen hebben de bedoeling om, door het lezen van de tekst op de steen, iemand figuurlijk te laten struikelen en op die manier stil te staan bij oorlogsslachtoffers. Struikelstenen geven de slachtoffers een naam.

### Stichting

In Amersfoort is veel onderzoek gedaan naar vermoorde stadgenoten. De namen en verhalen van 436 Amersfoorters zijn inmiddels achterhaald. De stichting Struikelstenen Amersfoort wil graag overgaan tot het leggen van de stenen, onder meer in de binnenstad. De vraag naar de stenen is momenteel



Foto: Hans Meijerink

Een struikelsteen ligt voor het huis van een oorlogsslachtoffer

echter groter dan de capaciteit. Hoewel de stichting hard werkt aan het project, lukt het tot nu toe niet om de stenen geplaatst te krijgen.

*'Vraag is groter dan capaciteit'*

Er wordt overwogen om alternatieve monumentjes te plaatsen, in de vorm van zwarte marmeren stenen.

Meer over struikelstenen staat op de themawebsite [struikelstenen.amersfoort.nl](http://struikelstenen.amersfoort.nl).

## VACATURES

Aan de slag als vrijwilliger voor het Binnenstad Bewoners Netwerk? BBN Nieuws zoekt een (eind)redacteur én een vormgever. Kijk voor meer informatie over deze functies op de [website van het BBN](http://www.bbn.nl).

# Expositie vol contrasten in Middeleeuwse Mannenzaal

Een expositie met moderne kunst, opgeluisterd door muziek, performances, lezingen en een diner. Dit zijn een paar ingrediënten van een unieke gebeurtenis in de Mannenzaal en Kapel op de Westsingel, van 13 tot en met 16 november. Initiatiefnemer Henk Logman vertelt over een happening die, zo benadrukt hij, niemand mag missen.

Henk Logman kwam op het idee na '50 Something', een expositie in de Naaifabriek aan de Woestijgerweg, die hij vorig jaar organiseerde. "Ik ben interieurarchitect en een organisator en houd ervan creativiteit met anderen te delen en te creëren. In de Naaifabriek werkte ik samen met verschillende kunstenaars en dat smaakte naar meer."

Onder de noemer Art-Ort, de nieuwe kunstplek, wordt de Mannenzaal het toneel van de tweede expositie die Henk organiseert. Over deze naam zegt hij: "Het is een verbastering van Tatort, de Duitse krimi. Zoals Tatort de plaats van de misdaad altijd bezoekt, verwijst Art-Ort naar de plek waar hét allemaal gebeurt."

## Onderdelen

Omdat hij nog middenin alle voorbereidingen zit, kan Henk nog niet alle onderdelen

concreet benoemen, maar dat er wat bijzonders gaat gebeuren, staat voor Henk vast. "Het contrast tussen de middeleeuwse zaal en het moderne werk van de kunstenaars zal menig bezoeker boeien." De organisator denkt verder aan obscure muziek, een optreden van een performer, een passend diner, maar ook een kunsthistorische lezing en een presentatie over kunst. Over het diner

## 'Een varken aan het spit'

wil Henk nog wel wat kwijt: "Het zou zomaar een tafereel met een varken aan het spit kunnen zijn. En dan met bedienend personeel dat rondloopt in kledij van pas afgestudeerde studenten van de Modeacademie. Om nog een contrast te benoemen."



Foto: Matthijs Rigterink

Art-Ort brengt kunst en meer in de Mannenzaal

## Breed publiek

Voor Henk staat een ding vast, hij wil een happening organiseren voor een breed publiek. "Ik kies niet voor de veilige weg, met een expositie vol werk dat voor een select publiek geschikt is. Nee, bij mij is 1 en 1 samen 3. Er bestaat zoveel kunst waarvan de creativiteit afspat en méér publiek verdient!"

Op de hoogte blijven van deze bijzondere expositie? Bezoek dan de speciale [Facebook-pagina](#).

# Société de Verdun

Het bedrijfje OBS 'Beeldend creatief' is gevestigd in het Kapelhuis, op Krankeledenstraat 11. Een bijzondere locatie, want literatuur, uniformen en vitrines vol vondsten herinneren er aan de Slag bij Verdun. Deze vond plaats in 1916, tijdens de Eerste Wereldoorlog.



Foto's: Johan Riemersma

Een deel van het interieur in het Kapelhuis

Philip van der Pol, creative director bij Beeldend Creatief: "Midden jaren '80 las ik het boek 'Sporen van een slag: een pelgrimage naar Verdun 1916'. Ik werd daar zo door gegrepen, dat ik het slagveld bij Verdun ben gaan verkennen. Het is een gebied van tien bij tien kilometer waar, door de vervuiling, bijna niets wilde groeien. Daardoor zijn de stellingen en loopgraven nog goed te herkennen. Ik bezoek het gebied nu elk jaar met mijn medefirmanten Arie Cijfer en Tabe van de Vegte, die mijn fascinatie delen."

## Kenniscentrum

De Société de Verdun is ondergebracht in een stichting. Deze bewaakt de collectie en functioneert tegelijkertijd als kenniscentrum. De Société organiseert namelijk lezingen op scholen. Verder is de stich-

## Bloedig!

De slag om Verdun (21/02/1916 - 20/12/1916) is een van de bloedigste veldslagen in de Eerste Wereldoorlog. Duitsland wilde er het gehele Franse leger mee uitschakelen. Alleen al de eerste dag vuurden de Duitsers een miljoen granaten af op Franse stellingen rondom Verdun. In totaal vielen er zo'n 306.000 doden en 496.000 gewonden.

ting betrokken bij de restauratie van het Belgenmonument en bij de tentoonstelling 'Belgen op de vlucht'. Deze tentoonstelling begint op 4 oktober in museum Flehite.



## Stilte gevraagd!

Dankzij de ondergrondse huisvuilcontainers en veegwagens die op aardgas rijden, is de binnenstad de laatste jaren schoner geworden. De nieuwe elektrische bladblazers zijn ook een stuk stiller. Tijd voor een volgende stap?

Onlangs zagen we de eerste straatvegers met nieuwe elektrische bladblazers. De vegers zuchten niet meer onder het gewicht (en geluid) van de zware motoren, maar dragen nu veel lichtere apparaten die werken op een accu. Hoewel de vegers er zelf nog niet enthousiast over zijn - de apparaten hebben minder power - staat er het voordeel tegenover dat de vegers geen gehoorbeschermers meer hoeven te dragen.

Een volgende stap naar minder lawaai lijkt voor de hand te liggen. De veegwagen die elke zondagochtend om 07.30 uur door de binnenstad ronkt - op aardgas, maar met een behoorlijk tumult - kan wellicht worden



Foto: Hein Visser

Elektrische bladblazers werken geruislozer

vervangen door een wagen die op een accu rijdt. In Utrecht zijn daarmee goede ervaringen opgedaan.

### Laden en lossen

Zodra er helemaal elektrisch (en vrijwel geruisloos) in de binnenstad wordt ge-

veegd, heeft het gemeentebestuur 'een poot om op te staan' voor wat betreft de vrachtwagens. Tijdens het bevoorraden van de horeca laten de chauffeurs immers ook zware motoren draaien, om hun waren te koelen. Het lijkt erop dat dit onnodig lang duurt, omdat chauffeurs de voorraad niet alleen afleveren, maar ook zelf in de daarvoor ingerichte ruimtes brengen. Kortom, wie op

## 'Lawaai duurt onnodig lang'

een zomerochtend op een terras wil genieten van de zon, vergaat langdurig horen en zien. Kom op Amersfoort, deze milieuhinder is niet meer van deze tijd.

**Hein Visser**

Meer informatie over de ervaringen in Utrecht.

## Pastoor Grete Verheij neemt afscheid

Grete Verheij heeft elf jaar een opvallende plek in de stad ingenomen. Ze was pastoor van de Oud-Katholieke parochie van Amersfoort en woonde tot voor kort met haar man in de pastorie naast de kerk op 't Zand. Op 31 augustus heeft ze haar werkzaamheden neergelegd.

Grete Verheij is jarenlang voorzitter geweest van het Overleg van Binnenstadskerken. In die hoedanigheid heeft ze de samenwerking tussen de kerken in de binnenstad bevorderd. Het wekelijkse avondgebed op donderdag in de kerk op 't Zand is daar een direct gevolg van, net als de samenwerking in de vredesweek en de week van gebed om eenheid. Ook zocht ze de oecumene met de Rooms-katholieke kerk. Bijvoorbeeld in de samenwerking rond de jaarlijkse Vrouwevaart. Dit is een processie

op de zaterdag voor Pinksteren ter ere van Onze Lieve Vrouw van Amersfoort.

### Gastvrij

Collega-pastores karakteriseren Grete Verheij als een gastvrije, hartelijke vrouw. "Als voorzitter vond ze de agenda niet het belangrijkste, ze vroeg altijd eerst hoe het met je ging", vertelt Diederiek van Loo, predikant van de Lutherse Kerk. "Ze heeft met haar hartelijke gastvrijheid veel aan de samenwerking bijgedragen."

## 'Vooruitkijken naar mooie dingen'

### Nieuwe fase

Nu ze het wat rustiger aan gaat doen, stelt Grete Verheij zich open voor wat er op haar afkomt. Ze vindt het jammer om de binnenstad te verlaten, maar kijkt liever vooruit naar allerlei mooie dingen die ongetwijfeld nog in het verschiet liggen. Verheij: "God geeft zoveel prachtigs om van te genieten, waarom zou je blijven stilstaan bij de dingen die voorbij zijn? Ik wil me blijven verwonderen over het leven, ook in mijn nieuwe levensfase."



Foto: Michiel van 't Erve

Grete Verheij krijgt een quilt als afscheidscadeau

## Langestraat vogelvrij?

In BBN Nieuws is al vaker geschreven over de Langestraat en de problemen die voetgangers daar tegenkomen. Een recent voorbeeld.

Moeder en dochter lopen in de Langestraat aan de zijkant, een jonge man op een fiets komt hen tegemoet. Deze fietst ook aan genoemde zijkant en raakt de dochter, die hem verzoekt af te stappen. Een scheldpartij is het gevolg, moeder en dochter blijven verbijsterd achter.

### Stadstoezicht

Aan twee toezichthouders de vraag of fietsen langs de kant van de winkels is toegestaan. Wat blijkt: dat mag! In de Langestraat is geen sprake van stoepen of trottoirs. Daarom mogen vrachtauto's tijdens bevoorrading, de zogenoemde venstertijden, op deze stroken links en rechts parkeren. Op echte stoepen of trottoirs mag dat niet. Gevolg is dat fietsers tijdens de bevoorrading ook mogen fietsen. De toezichthouders waarschuwen fietsers alleen buiten de venstertijden. Dat gebeurt mondesmaat en het lijkt wachten op een ernstig ongeval.

### Forum en gastenboek

Wilt u reageren of uw ervaringen delen? Dat kan via het forum/gastenboek op de website van het BBN: [www.bbn-amersfoort.nl](http://www.bbn-amersfoort.nl)

## Pareltjes van de binnenstad

### Plantsoen Oost (deel 2)

BBN Nieuws besteedt aandacht aan locaties in de binnenstad die soms ingrijpende veranderingen hebben ondergaan. Dit keer: Plantsoen-Oost, deel 2.

Waar nu de buurten Waltoren en Binnen de Veste staan, stond eerder de kazerne Beestenmarkt, met daarlangs het in 1836-37 door J.D. Zocher aangelegde Plantsoen-Oost dat doorloopt naar de Kamp. Op de foto uit 1943 staat een gedeelte van de oude stadsmuur bij Achter de Kamp. Aan deze buitenzijde was begin vorige eeuw een leerlooierij gevestigd. Fundamenten van de stadsmuur zijn zichtbaar langs de twee genoemde buurten, met hier en daar restanten van een rondeel. De muur langs Achter de Kamp is omstreeks 1978 grotendeels afgebroken en weer opgebouwd met reconstructie van twee torentjes op de oude fundamenten. Van de bomen uit Zocher's tijd resteert mogelijk een groep Catalpa's, een oude lep en een veelstammige Robinia.



## 3D-luchtfoto's van Amersfoort



Op de website van Archief Eemland staan luchtfoto's uit 1932. De 160 foto-paren van hoge resolutie geven met een groen-rode bril een sensationeel 3D-beeld van onze stad in die tijd.

Onder collecties -> foto's zijn de 3D-luchtfoto's het bekijken waard. Onlangs zijn de beschrijvingen voltooid van steeds het linkerbeeld van genoemde beeldparen.

Deze zijn te vinden door te zoeken op: "fotoxx\_L", (xx=foto nummer 1-160). Dit is wat omslachtig, maar de beschrijvingen helpen goed om de beeldinhoud te kunnen duiden.

### Voorbeeld

Zoeken op 'vluchtbahn AND Achter de Kamp' geeft twee hits: de deels overlappende nummers 78 en 79. Hierbij als voorbeeld foto79\_L. Duidelijk herkenbaar zijn Plantsoen Noord (boven) en Plantsoen-Oost (beneden). Meteen boven Plantsoen-Oost de Beestenmarkt kazerne en eronder de kazerne Willem III.

### Schatkamer

Wie geïnteresseerd is in stadsuitbreidingen vindt veel terug. Het Leusder- en Soesterkwartier vertonen bijvoorbeeld flinke bouwactiviteit. Het klooster aan de BW-laan is nog een bouwplaats, begraafplaats Rusthof is net aangelegd. Wie zoekt op 'vluchtbahn AND van der Tak' krijgt een overzicht van projecten van deze stadsarchitect. Maar u kunt ook gewoon kijken hoe uw buurtje erbij lag!

## Stralend middelpunt

De Onze Lieve Vrouwetoren zal vanaf 26 oktober weer het stralend middelpunt van Nederland zijn. Na enkele maanden in het donker te hebben gestaan, wordt de toren dan weer verlicht. Er is echter nog wel geld nodig.

De toren wordt straks verlicht met led-lampen. De Amersfoortse lichtontwerper Jeroen Jans heeft hiervoor het ontwerp bedacht. Een milieuvriendelijk alternatief én de toren wordt beter verlicht. De led-lampen verlichten namelijk ook de hogere opengewerkte delen. Een week voor het verschijnen van deze BBN Nieuws was nog een kleine 25.000 euro nodig. Helpt u de stichting Stralend Middelpunt van Nederland met een donatie?

Kijk voor meer informatie op [www.stralendmiddelpunt.nl](http://www.stralendmiddelpunt.nl).



## Evenementenkalender

Iedere zondag	Koopzondag binnenstad
11/10	Bachdag Amersfoort, diverse locaties
11 en 12/10	Amersfoorts Bockbier Festival
12/10	Kinderboekenfestival, Scholen in de Kunst
16 t/m 21/10	SpoorParade Amersfoort
17/10 t/m 2/11	Drie vrouwen, samen alleen Tejaterhuis, Nieuwstraat 17
19/10	KunstKijkRoute, binnenstad
26/10	Ontsteking nieuwe verlichting Onze Lieve Vrouwetoren
1/11	Snuffelmarkt, Lieve Vrouwekerkhof
2/11	Wijnroute Amersfoort, Grand Café Hemels
4/11	POPquiz aan de Eem, Zandfoort aan de Eem, 20.00 uur
15/11	Aankomst Sinterklaas, Eemhaven 12.00 uur en intocht binnenstad vanaf 15.00 uur
16/11	KunstKijkRoute, binnenstad
22/11	Popronde Amersfoort, diverse locaties
t/m 23/11	ABSOLUUT 'ont'-dekt de Verborgene Stad!, Stad van Cahen
6/12	Snuffelmarkt, Lieve Vrouwekerkhof
13/12	Smaak van de Streek, Eemplein
14/12	Gluren bij de burens
t/m 4/1	De Vierkantigste Rechthoek, Kunsthal KAdE
t/m 4/1	Belgen op de vlucht, Museum Flehite
t/m 11/1	Agatha Zethraeus, Mondriaanhuis

## BBN Nieuws

### Redactie

Willem Kuipers  
Hans Meijerink  
Johan Riemersma  
Matthijs Rigterink  
Hans Wels

### Contactgegevens BBN

Post: Teut 67, 3811 WN, Amersfoort  
Email: [info@bbn-amersfoort.nl](mailto:info@bbn-amersfoort.nl)

Web: [www.bbn-amersfoort.nl](http://www.bbn-amersfoort.nl)

Facebook: [www.facebook.com/bbn.amersfoort](http://www.facebook.com/bbn.amersfoort)